

Latvijas Satversmes nākamie 100 gadi

Jaunlatvietis Kronvaldu Atis vārdu “Satversme” atvasinājis no darbības vārda “**tvert**” ar domu, ka tauta var patverties savas valsts likumu aizgādībā¹, taču, pārdomājot šī vārda nozīmi, manuprāt, iespējams saprast ideju par konstitūcijas svarīgumu gan mūsdienās, gan tuvākajā gadu simtenī.

Pēc manām domām, Satversmei nāksies piedzīvot arvien jaunus grozījumus, jo tai jāspēj **notvert** šo steigas pilno laikmetu. Iespējams, grūti iztēloties, ka 110. pants varētu skanēt savādāk nekā “Valsts aizsargā un atbalsta laulību – savienību starp vīrieti un sievieti...”, ka valstij varētu būt tautas vēlēts prezidents vai ka, piemēram, tā atteiktos no cilvēku veselības aizsargāšanas un medicīniskās palīdzības minimuma nodrošināšanas, taču arvien biežāk izvēlamies neievērot tradīcijas, rast kādas inovācijas vai izvairīties no atbildības.

Protams, **patvērum**s, kaut vai zem pamatlikuma plašā spārna, laikā, kad tas nepieciešams, ir ļoti svarīgs, taču īpašu nozīmi tas gūst, kad Saeimai kā likumdevējvarai tomēr tiek liegta iespēja grozīt pantus, kas nosaka, piemēram, valsts neatkarību, karogu vai pat ko tādu, bez kā tautai nav nākotnes, – tās valodu. Šķiet, ka tieši valodas un Satversmes ciešā saikne spēs stiprināt nācijas pašapziņu. Taču ironiski šķiet tas, ka Saeimas locekļi dod svinīgu solījumu, zvērot būt uzticīgi Latvijai, stiprināt tās suverenitāti un latviešu valodu kā vienīgo valsts valodu. Kā tas nākas, ka nepieciešama tautas nobalsošana par vēl kādu citu valodu, lai padarītu to līdzvērtīgu mūsu mēlei?

Jau 20 gadus Satversmes nodaļā par cilvēka pamattiesībām skaidri ir formulēta viena no svarīgākajām demokrātiskā valstī dzīvojoša cilvēka vērtībām – tiesības uz vārda brīvību, kuras ļauj mums izteikt savu viedokli, kritizēt vai, gluži pretēji, augsti novērtēt valstī notiekošo. Domāju, ka šāda veida panti līdz ar valsts attīstību veicina arī konstitūcijas spēju būt modernai, neierobežojot cilvēkus, kuriem tai jābūt paklausīgiem. Reizēm mēs pat **neaptveram**, cik ļoti būtiski mūsu dzīvi spēj ietekmēt kaut vai tikai 1/116 daļa šī nozīmīgā dokumenta. Doma par cenzūru un dzīvi tās ietekmē vien liek nepatīkā saviebties – tas laikam norāda, ka no šādas situācijas valsts varai jāspēj mūs pasargāt.

Ir grūti uzminēt, kas ar mums notiks nākamnedēļ vai nākamgad, tuvākā gadsimta notikumu pareģošana šķiet neiespējama, bet man pietiek ar apziņu, ka Satversme nereti spējusi būt līdzās Latvijas tautai laikā, kad tas bijis nepieciešams, stiprinot un mudinot to attīstībai un cīņai par savas valsts likteni.

Vircavas vidusskolas skolniece Krista Lūmane.

¹ Tests. www.iepazistisatversmi.lv (skatīts 10.12.2018.)

Izmantoto informācijas avotu saraksts:

1. www.iepazistisatversmi.lv
2. Latvijas Republikas Satversme. www.likumi.lv